Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 6 (494). Неділя, дня 10. лютого 1929. Рік XI.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошенне 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

ПАРЦЕЛЯЦІЯ ЦЕРКОВНИХ ҐРУНТІВ.

Конкордат (угода), заключений між Ватиканом а Польською державою дня 10. липня 1925, постановляє парцеляцію земельних церковних маєтків. Але парцеляції підлягають лишень орні ґрунти, бо про инші ґрунти як луги, городи, сади, пасовиска, полонини, ліси, стави, неужитки стави і т. п. конкордат нічо не згадує. Так отже орна земля всіх наших парохій, якої дотепер уживали парохи, має бути розпарцельована, за виїмком 15—30 гектарів (відповідно до якости землі), які надалі лишаються власностею парохії.

Вже в попереднім числі, в дописи зі Станиславова, сказано, до чого доведе наших священиків ця парцеляція. Але наше громадянство, а навіть наша церковна єрархія не мали ніякого впливу на постанови цего конкордату. Так само не в силі вони тепер здержати виконання того всего, що конкордат постановляє. Отже парцеляція мусить бути переведена, а польський уряд визначив речинець 31. грудня 1929, до котрого та парцеляція мусить бути закінчена у власнім крузі ділання церковними чинниками. Якби до вище означеного речинця не переведено цеї парцеляції, то тоді сам уряд переведе її так, як буде уважати відповідним. Очевидно не по нашому бажанню.

Супроти того у всіх трьох наших епархіях явились ординаріятські розпорядки парцеляційні — насамперед в Станиславові, опісля у Львові, а на кінець в Перемишлі. Видко, що і між трьома Ординаріятами не було одної думки в тій справі, бо ці розпорядки не лиш що не появились рівночасно — але і не є однозгідні — в кождій епархії інакші.

А всеж таки ця парцеляція, переведена по одному пляну, моглаб скріпити наше релігійно-народне життя. Так думали ті, які сподівались, що майно парохій, деканатів все таки буде так адміністроване, що комітети парохіяльні зглядно деканальні будуть в тій справі мати якийсь голос. Була надія, що наші села будуть засіяні церквами, захоронками СС. Служебниць, що повстануть церковні приватні школи, де їх потрібно. Надвижку гроша з деканатів перекинеться до епархіяльного фонду, який знову прийде в поміч бідніщим деканатам, зглядно парохіям.

Та так воно не заповідається. Парохія зглядно деканат з хвилею продажі церковного майна тратить право до фонду і не має ніякого голосу в тій справі. А прецінь це майно в землі було дотепер майном церковної громади для удержання пароха і було адміністроване парохом. Колиж отже конкордат велить це майно продати, то все таки громада чи парох повинні мати якесь право до фонду з продажі. Та цего нема.

Чому? Бо для адміністрації того майна нема ніяких законів. Колиб істнував закон, який нормувавби, яка часть доходу з капіталів іде на удержання священика, яка на удержання релігійних інституцій в даній парохії, а яка на загально епархіяльні цілі, то тоді справа булаб ясна. А так цей фонд стається власностю Ординаріяту, так як власностею ординаріяту є дотеперішний земельний чи будівляний маєток Ординаріяту. Це що фонд дістане таку чи сяку назву — річи не зміняє. Він фактично буде власностю Ординаріяту і він ним буде адмініструвати, як йому вигідно. Може нинішний Ординаріят весь дохід обернути на релігійно народні цілі, але може його наслідник нічо не дати на ту ціль. Це його добра воля. Тому тут якийсь закон впрост конечний!

А врешті справа контролі адміністрації цим фондом також повинна бути упорядкована. Цеж лежить і в інтересі церковної влади. Всім нам відомо, до чого довела адміністрація нефахових одиниць фондами вдів і сиріт по священиках. В той самий спосіб страчені всі фондації церковні, які були на книжочках щадничих. Звичайно тепер кажеться: Хто міг предвидіти, що таке станеться в часі війни, що державні облігації стануть безвартісними паперами. Але тепер можна також поставити таке питання: Хто може предвидіти, чи за яких 20—30 літ фондами наших церковних громад не будуть адмініструвати чужі єзуїти? А зрештою, по що сягати аж в будуччину. Таж прецінь тепер один з наших Ординаріятів адмініструє цим майном при помочі чужинця-синдика. Тому й не треба дивуватись, що будову камениці епарх. фонду віддається чужинцеви-інжінерови. А щож будуть робити наші правники, економісти, інжінери і тд. Чи вони мусять вандрувати на чужину, щоб заробити кусень хліба? Чи наші правники лишень на те є, щоб бути при безплатних політичних процесах та займатись всякими патріотичними інтервенціями? Чи знайдемо якого жидівського рабіна на світі, щоб мав синдиком не-жида, а синаґоґу давав малювати Українцеви? Такі питання треба прилюдно поставити.

Тому то й наші церковні громади, які своє майно віддають до спільного фонду, повинні мати голос і справі адміністрації тими фондами.

Досвід останніх часів учить, що нині нічо не є певне в посіданню ні ґрунт ні будівля. Тому то підносяться голоси, щоб фонди з парцеляції ульокувати в релігійно-культурних вартостях: здвигнути інституції злучені з церквою в кождій громаді. Конкордат нині є — завтра може його не бути. А ці інституції стануть кріпостю проти всякої хуртовини, яка ще може прийти. Всім відомо, що сталось з церковним земельним майном на Волині — це можливе і у нас.

Не легке це діло до вирішення. В тій справі повинні забрати голос всі наші чинники: і правники і екомісти. А коли його вирішуться, то нехай же вирішується однозгідно у всіх трьох епархіях.

РОЗВИТОК Українського Монархізму.

До тепер українське громадянство довідувалось про український монархічний рух переважно із чужої і своєї преси, в якій за рідким винятком, освітлявся цей рух тенденційно і ворожо, а часом карикатурно, бажаючи в партійнім засліпленню знищити свого противника. Таке положення не відповідало гідности монархічної орґанізації і монархічним ідеям, які після демократичних погромів української держави й поділу українських земель між сусідами, значно поширюються як серед місцевої української людности, так і серед еміґрації. Це поширення й поглиблення монархічних засад випливає не тільки з повної зневіри в демократичні й демаґоґічні способи державного будівництва, але й тому, що монархізм гуртує коло себе найбільш патріотичну, найбільш освічену й найбільш державно думаючу частину української людности.

Цей великий брак правдивих інформацій має намір усунути „Бюлетень Гетьманської Управи“, що почав виходити в світ з початком січня 1929 року на правах рукопису.

З наказу Гетьманської Управи на час перебування на еміґрації видно, що Гетьманський монархічний рух опирається на три неподільні основи:

1. Керуючу ідею, якою є ідея Української Трудової Монархії, побудованої на співпраці всіх самоорґанізованих класів України (класократія);

2. Орґанізацію, яка переводить в життя ідею і 3. Гетьмана (Його Рід), що персоніфікує собою єдність ідеї та орґанізації.

Згідно з розподілом прав і обовязків монархічної орґанізації, Пан Гетьман, будучи символом єдности ідеї та орґанізації, є першим слугою ідеї і тим самим Верховним Керовником Гетьманського Руху, при чім Пан Гетьман у згоді з Радою Присяжних вибирає та призначує Голову Гетьманської Управи, звільняє його сам, або по представленню Ради Присяжних, вказує Голові Гетьманської Управи хиби орґанізації та шляхи для їх направи, приймаючи на увагу загальну цілість орґанізаційної праці і затверджує та звільняє членів Гетьманської Управи по представленню Голови Гетьманської Управи.

Велике значіння в Гетьманській орґанізації відіграє Рада Присяжних, яка є ідейним керманичем Гетьманського руху й стоїть на сторожі чистоти й непорушимости основ. Зокрема Рада впливає на вибір Голови Гетьманської Управи, стежить за ідейним напрямком праці Гетьманської Управи і разом з Паном Гетьманом вирішує непорозуміння між Головою й членами Гетьманської Управи.

Виконавчим орґаном Гетьманського руху є Гетьманська Управа, яка веде всю так внутрішню орґанізаційну працю так і зовнішню політичну акцію. Зокрема Управа обєднує й репрезентує всі Гетьманські орґанізації і всіх гетьманців, дає їм спільний напрямок, дбає про активність Гетьманського руху й про як найтісніщий внутрішний звязок між всіми гетьманцями, стежить за діяльністю Гетьманських орґанізацій і окремих гетьманців, з метою збереження чистоти Гетьманського руху й вироблення типу активного, але разом з тим здисциплінованого гетьманця.

Із статей неофіціяльної частини ч. 1. „Бюлетеню“ звертає на себе значну увагу стаття Н. Кочубея: „Українська Державна Армія чи Військо Української Народньої Республики“. Автор обговорює справу утворення армії не з фахового-військового погляду техніки військового діла: постачання, стратеґії чи тактрики, але з погляду більш загального: взаємовідносин держави й громадянства. Підкреслюючи, що матеріяльна сторона в орґанізації армії має величезне значіння в сучасній війні й при сучасному розвиткові техніки, автор цілком доцільно завважує, що розвиток техніки війни збільшує тільки радіус її, але не має рішучого впливу в питаннях оцінки боєздатности самої армії. Тому розгляд орґанізації армії, лише з боку матеріяльного забезпечення її — є однобічний, помилковий. Світогляд, віра й рівень виховання громадянства, його орґанізація й державні форми завжди робили й робитимуть значний вплив на те, що звичайно називають духом армії, на її гієрархію й на становище армії в державі. Отже питання про орґанізацію армії є тісно звязане з питанням про орґанізацію держави, бо збройна сила мусить служити цілости нації і держави, а не бути на послугах тої чи иншої політичної партії. З цієї власне засади автор розглядає орґанізацію Державної Армії. Стаття представляє значний інтерес не тільки для військових, але й для цивільних людей. В тій части знаходимо богато оригінальних не шабльонових поглядів, історичних порівнань, аналізу орґанізації армій в державах ріжних форм правління, а головно в класократичній державі.

В ч. 1. „Бюлетеню“ вміщена цікава стаття В. Залозецького: „До характеристики класократичного методу орґанізації“ і два листи Гетьманської Управи в справі земельного питання й в справі релігійної боротьби в Галичині. Останній лист порушує дуже дражливу й пекучу релігійну справу в Галичині. Широкі й глибокі державні погляди на взаємовідносини трох церков: православної, греко-католицької і католицької, осудження взаїмної нетолєрантности й релігійної боротьби, яка причиняється до поширення ненависти й до знесилення нації, заслуговують на то, щоби ворогуючі прочитали останній лист, глибоко вдумались в примиряючий дух його й з почуття патріотизму припинили дальше роздмухування релігійної ненависти між братнім народом.

● ● ●

Боротьба з тайними коршмами.

Урядова статистика подає, що в р. 1928 найбільше спіритусових напитків випилося в воєвідствах Сх. Галичини. Такі відомости немило вражають кождого свідомого Українця, бож мешканці тих воєвідств це в найбільшому числі Українці.

Акція протиалькогольна у нас вже започаткована. Сотки сіл виступили твердо з жаданнем замкнути коршму — то гніздо всіляких наших нещасть. Цю акцію мусимо продовжувати зі здвоєною енерґією. Мусимо рішучо виступити проти шинків леґальних, а ще рішучійше мусимо боротися з шинками нелеґальними, то є такими, які не мають концесій, а яких в краю намножилося дуже багато, бо вони своїми трунками, а головно денатуратом (спіритусом до палення) затроюють душу і тіло нашого здорового чоловіка.

Я переконаний що такі шинки приносять нам значно більше шкоди, як концесіоновані. Бо коли в концесіонованім шинку продається виключно т. зв. „правдиву горівку“, від якої висока її ціна відстрашує частинно наших людий, то в такім тайнім шиночку продається передовсім денатурат, на купно якого здобудеться навіть найбіднійший. І тому саме бачимо, як на весіллях, чи хрестинах навіть у найбільших нуждарів випивається десятки літрів „соснівки“, і тому власно люде стаються звірами-дикунами, мордуються, ріжуться і т. д.

Щоби акція плебісцитова за скасованнем коршем закінчилася для нас дійсною побідою, мусить наше громадянство звернути пильну увагу на такі саме покутні шинки і виповісти їм безоглядну війну. Свідоміщі громадяни, які гуртуються в кооперативах, читальнях і инших товариствах, повинні при помочі громадських урядів постаратись о замкнення раз на завсіди таких нор, а рівночасно освідомлювати наших людий, а головно молодіж про шкідливі наслідки піянства. Незалежно від цього треба підготовлювати ґрунт під плебісцит проти шинку концесіонованого, якщо такий є в громаді.

Тут знайдуть поле до попису як ліві так і праві, як незалежні так і залежні.

І хоча деякі жидівські письмаки пишуть, що коршма для хлопа, то якби школа — то все таки їм не вірмо, а гонім її від себе як сатану, бо лиш тоді наше село піднесеться, коли в нім не буде шинку, коли не буде любителів „соснівки“. *А. Сте.*

● ● ● ● ●

САМОСТІЙНА УКРАЇНА смерть для большевизму.

Большевики від якого часу раз-в-раз підносять крик, що великі держави збираються на них походом та що хочуть повалити єдиний „рай на землі робітників і селян“ — у якім стільки добра, що... аж кровю вічно підпливає і то селянською і робітничою кровю, ціла їх держава. В той спосіб хочуть вони з одної сторони оправдати свої величезні збросння та видатки на військо а з другої приглушити крик міліонів українського народу, який пізнався вже на своїх червоних добродіях і домагається самостійности.

І хоча на зверх — супроти жахливої цензури та утиску — не чути нічого про той самостійницький рух, або чути дуже мало — то питання визволення України та народу, „забутого історією“, як пише Деляморе, франц. політик, ні трохи не втихло. Трівожить воно усіх катів з Кремлю і зацікавлює одночасно Захід, особливож тих політиків, що вміють дивитися наперід в будуче.

Історія вчить, що ніякого народу силою здусити не можча. Коли малі народики подіставали своє право і самовизначились, то те саме жде і Україну — скорше чи пізніще — а зглядно залежно від нас самих. Ми виїмком не будемо і свобода, за яку крізь похмурі звали століть тягнеться червона стежка нашої боротьби, остаточно прийде до нас — як тільки ми захочемо самі.

Знає це Захід і в будучности він вже рахується з нашою державою. Що раз частіщі голоси в великій заграничній пресі звертають увагу цілого світа на ті події, що відбуваються на Сході. І от одним таким голосом хочу покористуватися, щоб обзнайомити ширший загал про зацікавлення Заходу нами. Це стаття пані Сесіль Енбері у анґлійському великому журналі „The National Review“ — а я беру з неї виїмки.

„Через цілу історію Европи — пише п. Енбері — тягнеться боротьба України з Росією або краще кажучи, з Москвою. Проти Москви Виговський лучився з Польщею, Дорошенко з Туреччиною, Мазепа зі Швецією а Капніст шукав помочи у Німців. Між Москвою а Київом все існувала ворожнеча і коли Москва тягнула на схід — Київ тягнувся до Заходу.

В 1917 р. український нарід самовизначився а в січні 1918 р. Франція і Анґлія навіть визнали його уряд, іменуючи при ньому своїх відпоручників, ґен. Рабу і Бадж. Та цей стан не трівав довго. Україна улягла перевазі большевицькій і навіть німецька поміч проти них не помогла їй нічого. В 1919 р. Україну знов зайняли большевики, а останки її армії шукали притулку у Франції та Польщі.

Дивлячись позад себе неможна просто зрозуміти іґноранції (незнання) Льойда Джорджа, який попирав Денікіна і не розумів цього, що біла Москва такий сам ворог України — як червона. Якби ту поміч була одержала армія українська — сьогодні Україна булаб вільною державою.

По війні повідривалися від Росії численні держави. Повстала Фінляндія, Естонія, Лотва, Польща, а України нема.

Одначе, щоби окружити захланних большевиків і для істнування инших держав *конечне є — щоб існувала незалежна Україна.* Її потребує Балкан а в першу міру Румунія, якій большевики вічно загрожують. Історія твердить, що доки Україна належала до Москви — поти вона загрожувала світовому мирови та провадила загарбницьку політику, загрожуючи Чорному морю, Балканови і Константинополеви.

Вона — Україна — є тою загадкою, яка дає силу Московшині з боку господарчого, бож до війни давала вона 70% продукції збіжа, 75% вугля, 65% заліза і 85% цукру.

І тому треба один з тих фактів витягнути внесок: *Дайте Україні самостійність а цілому большевицькому режімови завдасьте удар у саме серце.*

Очивидно ні Ліґа Народів, яка поза словами не має сили, ні Европа не може брати чинної участи в освободженню України. Визволення це мусить прийти з внутра але знаючи характер Славян треба бути в розпуці по причині їх нездібности в практичному життю.

Та дайте моральну піддержку Україні, яка може мати форму признання Ліґою Народів права її до самостійности. В той спосіб зміцните ті елементи, які працюють над свободою свойого народу. А якби воскресла Україна, то повставби і Кавказ і Грузія, ота Грузія

якої історія є найчорніщою картою в історії Ліґи Народів.

З економічного боку — кінчить п. Енбері — вільна Україна отворилаб для анґлійського промислу величезний ринок збуту і місце до експльоатації. Зле буде, коли дамо кому иншому випередити себе".

Оті вліимки зі статті „The National Review" показують, як цікавиться анґлійська політична думка Україною. Нехоче вона інтервенції на Сході — але й не хоче большевиків. Одно тут цікаве: ціла стаття закінчена купецьким зазивомдо Анґлійців.

І, на мою думку, — це найгірше. Чи Анґлієць, чи Німець чи большевик — як він йшов на Україну в купецькій справі — то помагав до її розвалу. Ми мусимо це собі запамятати на будуче. — К-к.

Дописи.

Станиславів. У Вашім часописі ч. 4. з дня 27. січня 1929. р. в „Дописи — Станиславів" заатаковано моє підприємство в стрічках від 20 до 30 стрічки з гори. По думці арт. 32 пресового закону прошу о поміщення в слідуючім числі Вашого часопису в тім самім місци і тими самими черенками слідуюче спростовання: Якнебуть правдою є, що поліція предложила судові зізнання одної з бувших артисток про мниме недостаточне винагородження, то однак правдою є, що суд при видачі присуду поминув те зізнання як невгідне з дійсним станом. Неправдою є, немовби заняті у мене артистки одержували недостаточну винагороду, та мусять заробляти в инчий спосіб в готелю. Натомість правдою є, що заанґажовані в моїм театрі „Варієте" артисти і артистки належать до польського союзу у Варшаві і одержують такі ґажі, які є статутом того союзу унормовані, так, що кромі вільного помешкання побирають 30 до 60 зл. денно. З поважанням — *Кароліна Бізанц.*

Кривеньке, пов. Гусятин. Орґанізаційне життя в нашому селі розвивається поволи — та все таки йде в перід. Правда, богато ще дечого такого є в нас, чогоб бути не повинно — але можна надіятися, що швидко і те поправиться і Кривеньке, яке вже й сьогодні не подібне до Кривенького з перед кількох літ. стане одним з найкращих сіл Гусятинщини. Місцева кооператива „Хлібороб" під управою Павла Червоняка розвивається як найкраще. Має моторову молотільню, сівалку, трієр і ними послугується село за певною оплатою. Люди бачуть, що з кооперативи велика їм користь і горнуться до неї щиро. Є в пляні заложити великі плянтації капусти для вивозу за границю та гуртівню яєць. Мабуть і тягарове авто швидко куплять. В Читальні „Просвіти", якої головою є наш начальник громади В. Остапчук, пливе життя досить живим темпом. Що неділі випозичають члени книжки з читальняної бібліотеки і точно за тиждень віддають. Взагалі слідно велику охоту до читання. Аматорський гурток, який має дуже добрі сили, дав на Різдво виставу „За друзі своя". Саля була битком набита. Вистава пройшла добре, а деякі актори, як от Іван Байдак в ролі Марка та Осип Миколаєвич в ролі полковника, вивязались зі своїх роль знаменито. На Йордан відбулася вистава „Трійка гільтаїв" також з дуже добрим успіхом. Підчас перерв і в одному і в другому преставленню грало кількох музикантів, з поміж яких годиться згадати з похвалою молодого жида М. Прешля, що зовсім безкорисно все грає в часі вистав, тоді як Українці кажуть собі платити. Ще треба згадати про плебісцит проти горівки. Хоч голосовання переведено і подано до Староства — то жидівка все таки горівку продає. Видно, що сховали справу під сукно, аби монополь не потерпів якої шкоди. Оттак виглядалаб наша праця по дорозі до кращої долі дотепер. Маємо надію й тверду віру, що вона покращає і Кривеньке буде таким селом, що у ньому буде варта мешкати. — Х.

Краковець, пов. Яворів. День 5. січня 1929 р. буде для Краківця памятковим. Десь по 1. падолисті по всіх часописях вичитували ми про переводжені ревізії між Українцями — нас ця честь оминула. Аж перед самими святами наше тихе місточко заворушилося, зароїлося явними і тайними поліцаями. Люди з дива не могли вийти, що це означає, що дооколичні коменданти зїхалися до Краківця дуже раненько. Вкоротці цікавість була заспокоєна. Поділилися на ґрупи і рівночасно в кількох місцях взялися переводити ревізію. Шукали за збруєю — амуніцією — Сурмою... Наймудрійші поліцаї і аґенти облягли парохіяльний дім — всяке лихо звідтам походить. Парох є головою майже всіх культурних товариств, а його дружина „niebezpieczna agitatorka," учить діти по українськи читати і приготовляє до свята Просвіти. А що найстрашнійше що приймають у себе посла Ліщинського. Ревізію цю спричинили місцеві — kresowi rycerze. Вони то спровадили посла з одинки, Стронського. Пан посол в своїм експосе грозив в нашу сторону. По цім справоздавчім вічу прийшли і ревізії. А що забрали при ревізії. Статут „Рідної Школи", „Чого хоче Ундо?" — „Наше відношення до Радянської України" — місячник „Політика", записник жени пароха, з віршиками, гарними думками з красного письменства, а що найстрашнійше — поломаний російський старий баґнет.

Тисовиця, пов. Ст. Самбір. Наша читальня „Просвіти" того року уладила коляду з вертепом на ціль „Рідної Школи". Не то важне що уладила, але то, як і де люди обходилися з колядниками нашими. Наше село ще яко тако, бо у нас є „Просвіта", то люди трохи розуміють, на яку то ціль іде коляда. А особливо маємо дуже доброго священика, о. Нестора Пасічинського, котрий дуже о то старається, щоби наші громадяни були зорґанізовані у своїх інституціях, як в кооперативі, так і в „Просвіті", навіть час від часу людий і у церкві напоминають, щоби активно ставилися до своїх інституцій. Отже в нашім селі, як висше згадую, були вдоволені. Але ми задумали піти і в сусідне село Головецько. Одного чоловіка післали ми наперед, щоби взяв у війта дозвіл іти між єго людий. Війт дозволу не дав а ми загадали іти в друге село Виців (але мусимо іти горі Головецьком, дорогою). Ідемо. Головецький війт із писарем урядують в корчмі і посилають чоловіка, щоб нас завернув до уряду громадського. Вертається наших двох людей. А війт з писарем каже: „Забирайтеся, вам не вільно ходити, (навіть дорогою)". Але ми не забралися і ще трохи посперечалися тай пішли. А вам панове громадські урядники честь і слава за те, що так добре розумієтеся на народних цілях. Приходимо до священика о. Калинича, котрий є парохом в двох селах: Головецьку гор. і Вицові. Той священик приняв нас дуже радо, погостив нас гарно, бо ми були дуже голодні, дав нам 10 зл. а його пані-матка 1 зл. і дав нам ще хліб на дорогу і дозвіл колядувати в Головецьку і Вицові. У Вицові також варта згадати за одного хлопця Дмитра Романа, котрий щиро потрудився з нами, бо ходив від хати до хати і не жалував труду ані часу на національну ціль. У Вицові люде також нас принимали гостинно і давали хто що міг, так ми зібрали 20 зл. і відіслали на „Рідну Школу". У Головецько гор. не ішли ми, бо нам не дала хуртовина.

З Польщі і про Польщу.

Польська соймова комісія закінчила свої наради над буджетом і тепер розпочалась буджетова дебата в повнім соймі. Комісія пообтинала деякі суми грошеві, щоби урядови заявити своє недовіря. І так міністрови Складковському обтято фонд, який він має до своєї диспозиції. Але мабуть на повнім соймі польські посли змякнуть, бо будуть боятись, щоб Пілсудський не зробив соймови якої несподіванки. Буджетова комісія ухвалила також 200.000 зл. на початкові видатки при орґанізації українського університету у Львові. Наші посли вказували, що нині більше коштує орґанізація ґімназії — отже сума 200 000 зл. на орґанізацію університету є смішна. Але це нічого не помогло. Польські соціялісти поставили такий внесок для заграниці, бо треба їм цего особливо перед мартовою сесією Ради Союзу Народів, де будуть обговорювані кривди національних меншостей. З инших справ незадовго буде обговорюваний внесок „Укр. Клюбу", щоб в урядових актах не було плутанини і всюди уживано терміну „український". Проти цього піднесли вереск польські ґазети за виїмком соціялістичних. Польські ґазети пишуть, що наш нарід не можна називати „українським", бо в сусідстві є держава, яка уживає терміну „український". На це слушно відповідає польський - соціялістичний „Робітник", що на такій самій підставі Німеччина повинна заборонити своїм Полякам називатися Поляками, бо в сусідстві є польська держава. Українцям байдужна ця справа. У нас назва „український" вирішена життям.

Що чувати в світі?

Большевики гризуться вже від тепер передновком, який зазирає маревом до цілої їх червоної держави. Що року передновок для большевиків був тяжким часом а цього року буде ще тящим і то і з господарчого і з політичного боку. Комуністична партія бачить, що вона і сама розлітається і проти неї щораз то більше невдоволення наростає. Те, що задумала вона зробити — не зроблене, а хоч дещо зачала то і так докінчити нема як — бо всі проти неї На селі „куркули" чимраз гостріще беруться до комуністів, закладання кол - госпів ні трохи не йде, збіжа як не хотіли продавати так не хочуть, село далі не заосмотрене, а промисл ворушиться мляво мимо тисячів відозв, нарад та засідань. Одним словом: куди не глянь — біда. Хапається ще комуністична партія останнього ратунку т. є виборів до рад. Хоче вона перевести до них своїх людей і в той спосіб устроїти собі цілий величезний апарат, який стоявби під її кермою та сповняв усі прикази. А тих приказів тепер два: Індустріялізація держави через соціялізм (загосподарування таке, щоб нарешті стала большевія соціялістичною републикою) та впровадження комунізму у сільське господарство. Одначе — як виходить з досі переведених виборів — це їй не вдається. В містах — де повно голоти та шумовиння вибирають ще до рад кому ністів — та по селах справа стоїть гірше. Усі селяне одним фронтом йдуть проти виборів і відпекуються від усього блага, яке їм червоні пророки обіцяють. І навіть, якби вдалися вибори так, як большевики хочуть — то чи це поможе щось державі? Ні! Осінна кампанія за як найбільшим засівом не вдалася зовсім, весняна тим більше не вдасться. По містах відчувається брак хліба, а по селах брак товару промислового. І хоча як крутяться большевики — то марево катастрофи господарчої нависає над ними. Вони у розпуці шукають котрреволюціонерів поміж укр. інтеліґенцією, бо ось доносять про нову хвилю переслідувань — а тимчасом контрреволюційною є ціла їх держава — якій надоїла вже до живого комуністична господарка.

Німеччина неперервно очікує висліду нарад репараційної комісії, яка розпічне своє засідання 9. лютого ц. р. в Парижі. Від висліду тої комісії залежить у великій мірі теперішне життя господарське і політичне Німеччини, тож і не диво, що очі всіх Німців звернені на неї, а часописи раз-пораз про неї згадують. Страшні суми, які Німеччина має платити своїм побідникам, не дозволяють їй ні розвинути господарки ні ворушитись так, як вона того хотілаб і якраз комісія репараційна має усталити такі форми сплат, щоб Німеччина і платити їх могла і щоб це їй самій не шкодило. Побідники до тепер ще навіть не погодилися на остаточну суму їх домагання і не визначили по кілько та через який час Німеччина платити їх має. Тепер платили Німці по 2 і пів міліярда золотих марок річно і жалілися, що їм тяжко. Висланий на їх жалі репараційний аґент-контрольор Перкер Джилберт дослідив, що Німеччина таку суму платити може, отже мабуть така висота рати й остане, а платити будуть Німці ще через 33 роки т. є. до 1962 р. Ходилоб тільки о те, щоб Німеччина могла дістати позичку від Америки, бо грошевої готівки вона на стільки не буде мати. Та тут вже порадить Морґан і його товариш, неофіціяльні представники Америки. Вони позичуть Німеччині готівку, а ті через довший якийсь час будуть віддавати її з процентом, а готівка перейшовши через німецькі і анґлійські руки (Німці будуть платити нею свої довги Анґлії, а та Америці свої) верне знов до Морґанової кишені. Хитро буде: Усі будуть задоволені, гроші будуть знову з поворотом в касі — а Німці будуть і їх і проценти віддавати. — В Маґденбурґу відбувається тепер конґрес „Стальгельму", військової орґанізації націоналістичної, на який зїхалося 5 000 делеґатів. Конґрес домагається, щоб в Німеччині привернено одну сильну владу і обмежено парляментаризм, який також і там розпаношився та партійництво. Окрім цього конґрес домагається, щоб загострити кари про зраду стану, щоб на будуче не було також випадків, як от крадіж документів тайних у військовому міністерстві. — В тих днях припадають сімдесятьлітні уродини бувшого цісаря німецького Вільгельма, який на чужині доживає свого віку. З тої нагоди у і німецькі націоналістичні орґанізації вислали до цісаря своїх делеґатів з бажаннями та запевненням вірности. Богато давніщих ґенералів, які з цісарем памятають дні слави Німеччини, відвідало його також. Німці про свого цісаря не забувають — а що раз то більший розвій націоналістичних і монархістичних орґанізацій каже сподіватись, що цісарство в Німеччині дуже можлива річ.

Анґлійський парлямент зібрався по святочних феріях на передостанну сесію. В маю він буде розвязаний, а у слід за тим в червні відбудуться нові вибори. Тепер ще відбуває він наради над реформою громадських урядів та полагоджує декілька справ фінансових. Міжтим цілий край обняла уже передвиборча горячка і партії цілою силою розвивають аґітацію за своїми вибранцями. Листи виборців після нового виборчого закону уже пишуться. З початком квітня парлямент буде ще який час радити над буджетом і ухвалить його. Кажуть, що цим разом дебата над буджетовими позиціями буде йти швидко і до кінця мая з ним покінчуть, бо час парляменту є так ограничений, що навіть не буде дискусії над плянами та політикою міністерства справ заграничних. Все таке відбудеться ще ухвалення будови підморського тунелю між Анґлією а Францією. Якжеж буджет буде готов і тунель будувати ухвалять — парлямент сейчас розвяжуть і вибори почнуться.

Америка кілька днів тому назад проголосила цілому світови, що пакт Келльоґа про вічний мир від тепер її обовязує. Значиться, Америка від тепер буде противником усякої війни між державами, а коли яка держава війну викличе, то тим самим наразить собі її. Цей факт для політики цілого світа дуже важний, бож кождий знає, що як не як, а Америка в ньому у першу дудку грає і її доляр рішає найчастійше про всі важні справи. Важний ще він і тим, що Америка перша у світі признає пакт Келльоґа за обовязуючий і певно, що у слід за нею підуть усі

УВАГА

Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.

Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише

в одинокій українській ліярні дзвонів

Михайла Брилинського

у Львові - Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

МАРЕХТЕЙ з Губарівки.

ЛУЦЬ З ЛУГА.

Називався Луць з Луга. Був довгий, лисий, благонький і побожний. Як коли прийшов до церкви, гримнув себе кулаком в груди, стукнув чолом о камінну підлогу і зітхнув, то пан - отець і не оглядаючись знав, що се Луць.

А що мав Луць доньку на виданню і поля трохи, то і сватачів траплялося не мало і то не які - будь. Та Луць перебирав. Більше він, як його донька, бо та булаби татунцеви не спротивилася за ніякі скарби світа, така була добра дитина з неї. І як прийшов парубок сватати дівчину, а Луцеви не подобався, то Луць політикував. Відразу ставав і тупопонятливим і приглуховатим і хотьби парубок був Луцеви сусідом навіть через трету ліску, то з невинною міною і з великим замилуванням до точности питав:

— „А ти з якого села синку?" або „А чий ти, синку?"

Синок по таких питаннях тратив всяку охоту до дальшої балачки, пригадував собі якесь пильне діло до иньшого ґазди, пращав Луця добрим здоровлям в хаті, а троха дальше від хати кляв і Луця і його доньку і свої чесні наміри.

Аж раз трафився жених, котрого Луць не розпитував вже так докладно хто він і звідки, тільки по перших словах плюнув в руки, взяв палицю, поклонився святим образам і помандрував з женихом до нотаря у місті.

Женихом тим був місцевий дяк, молодий та не поганий. Хоча без майна, за те сам себе він високо цінив, говорячи, що його голова та його голос більше варта, як десять морґів поля. Луць видно і повірив в те, бо коли люди перестерігали Луця, що бідака бере за зятя, Луць відповідав:

„Га, любенькі мої, цравду кажете, не має поля, але то рахувати він труба Божа."

Та не судилася Луцеви така честь та дяківські книші, бо „труба Божа" пішла до иншого ґазди „трубіти".

Та Луць знайшов иншого зятя. Який той зять був, як їм потім жилось, чи Луць вилами снопи тільки на віз викидав, чи також ними і зятя потягав, чи батогом коний а бичівном зятя підганяв, цього вже близше не знаю, досить того, що Луць дочекався двох внучат—хлопчика і дівчинки. Луць ставши дідунем, не знав вже як коло внучат ходити. То бувало не то, що в дома бавить, а часом в літі і на віз возьме і на поле провезе. Ну, й не його в тім вина, що раз коні зломили дишель, перевернули віз і дівчинка унучка вивихнула ручку. Що вже не нападькався Луць над біднятком, а що собі нацабанив, то і не списати. Найбільше при тім обірвалося таки Луцевим очам:

— „А ви де були, щоб повилазили? Ви не бачили, куди їхати, посліплиби?"

Та хоча Луць як любив внучат, то вже що тичилося науки, Луць не знав шпасу. Бувало як котре з внучат згубить перо або олівець, Луць ставав горячка, зібє дитину, не питаючи куди і як. Однаковож скоро потім спамятовувався, брав унука за руку, приводив сам до школи і обтирав власноручно дитячі слези (причім слези мішались з болотом на Луцевих руках і покривали ціле личко брудною грязею). Привівши дитину до пані професорки, всміхався солоденько та зацитькував унука:

— „Ну, ну, буде вже, не плач, що ти згубив олівець. Що там оліцець, дідуньо купить тобі инший, червоний, не плач" — і воно виглядало, що дитина не того плаче, що дідуньо бив, а того, що олівець згубило.

Луць взагалі був дуже мягкого серця і не тільки внучат так пестив, але і худібку свою любив і жалував.

Вяже раз Луць на поли вівсик, а коні пустив пасти на стерню. Вяже сердега, піт очі заливає, за коніками озирається і аж остовпів: Коник один і другий підокралися до полукіпка, стягнули по сніпкови вівса та спокійненько і смачненько хрупають собі зерно. Лишив Луць вязання, заходить з боку до коників та промовляє:

— „А бідненькі, бідненькі, вівсика вам захотілося. Нагарувалисьтеся, не смакує травичка, в губи коле вас стерня. Їджте здоровенькі, їджте, коби хоть борони Боже вам що не пошкодило."

Та так любенько промовляючи, приближувався Луць крадьком до коний. Один з них, Луця вже добре знав, не дуже то і довіряв масненьким словам Луця, покинув сніпок вівса, хоть як смакував, відійшов пару кроків від сніпка і преспокійно пасся, немовто і не він перед хвилею вівсик хрупав.

А другий кінь був новик і на політиці Луця не розумівся, на масненькі заохочування до їди весело заіржав та тим завзятійше заїдав зерно. Та не на добро і не на здоровля йому се вийшло, бо отсе Луць нагло вхопив коня за уздечку і в один мент впялився своїми зубами в конячу губу. Кінь з болю став дуба і через хвилину Луць завис в воздусі, не пускаючи однак грішника зі своїх зубів.

Ну, та цей випадок не за зле возьмемо Луцеви, кінь дійсно поступив собі не по господарськи і за те слушно його укарано.

Не богато Луць того то поля мав та однаковож не согірше йому поводилося, бо був запопадливим і трудолюбивим господарем і не одну ніченьку не доспав, аби щось придбати. Та не все справедлива надгорода за чесний труд.

Так і притрафилася йому раз неприємна історія. Не спиться одної ніченьки Луцеви, то і встав та пішов відвідати свого недалекого сусіда, що любив на оборозі спати. Підійшов під оборіг і питається:

— „Куме Петре, ви спите?"

Кум видно спав, а Луць так на жарт взяв кумову дошку з під оборога, легенько городами поніс, острожно і без галасу поставив в себе в шіпці на подрах. Зібрала його охота ще раз так пожартувати, він і ще раз вернув до сусіда під оборіг та знова питається:

— „Куме Петре, ви спите?"

Кум Петро не обзивався, Луць зажартутав і другий та ще третий раз в такий самий спосіб, а потім спокійненько положився і собі спати.

Та тепер знова кума Петра не бралося спання. Ще не розвиднілося добре, як кум Петро зайшов до Луця і там з ним не дуже довго але за те дуже голосно розмовляв. По тій розмові відніс кум Луць дошки на зад під оборіг кума Петра, та довгий час по тім трафунку був Луць маркотний.

Та таке може і найпоряднійшому ґазді притрапитися, як коли хто не розуміється на делікатних жартах.

Оттакий то був Луць з Луга, ґазда, татуньо і дідуньо.

Шлях попід воду.

(Підморський тунель)

Сучасний шалений розгін техніки старається улаштувати людині як найкраще життя, зробити цілу землю для неї вигідною оселею. Найменш труду — найбільш зиску — оце сьогодні її клич.

І один по одному родяться щоденно майже проєкти, перед якими чоловік стає з подивом — нераз такі смілі, що доси тільки у фантазії та в мріях могли показуватися. А техніки, інжінери й ґеометри доказують як на долоні — що виконати їх можливо...

До таких то смілих проєктів тре-

МИЛО ОЛЕНЬ ШІХТ

уживане
всіми господинями.

инші держави, які досі від пакту відтягалися та оглядалися на Америку. Вони думали, що вона відкине пакт Келльоґа так, як відкинула версальський договір, у якому був і статут Союзу Народів, хоча його сотворив був Американець Вільсон. Тимчасом тимразом вона плян свого політика Келльоґа одобрила і візвала ще й инші держави, щоб підписала й зобовязалися придержування цього пакту та раз на все відкинули ту змору, яку зовемо війною. У слід за Америкою зобовязалися пактом Келльоґа большевики, а в тих днях зобовяжеться ним Польща й Естонія.

Мала Антанта — це спілка Румунії, Югославії і Чехословаччини. Ті три держави злучилися за старанням мін. спр. закорд. Бенеша у союз, бо Мадярщина, якій забрали вони землі, недвозначно показувала, що не подарує свого. Якийсь час спілка була як спілка — а от в останних місяцях у ній богато попсувалося і мабуть Мала Антанта розлетиться. Причиною до цього є Румунія. Вона, загорнувши Бесарабію, потерпає, що большевики колись за нею впімнуться і в тій цілі зробила союз з Польщею проти них. Не подобалося це зноваж Югославії і Чехословаччині, які завжди схилялися до царської Росії а тепер схиляються до большевиків і заявили вони, що якби Румунія попала у війну з большевиками — то від них помочі сподіватися не має що. І от замість ще тіснійше обєднатися тоді, як льорд Ротемер порушив крувду Угорщини у цілому світі — між спільниками починається сварня. Франція ще як може, так зчіпає ту спілку, бо вона їй потрібна на сході, але якби большевики порозумілися з нею — то Мала Антанта пропала. Та памятаючи клич „в гурті сила“, відчувають усі три держави, що їм таки треба держатися разом і ось на днях має відбутисл зїзд їх міністрів справ закордонних, який усі пекучі справи полагодить, а усі непорозуміння усуне (так принайменше сподіється Бенеш). Окрім цього усі три міністри будуть радитися про справи нац. меншостей, яких і в Румунії і в Чехословаччині і в Югославії є богато — бо побоюються, що як на мартовій сесії Союзу Народів Німці ту справу видвигнуть — то їх за „старання“ коло національних меншостей (ми, Українці про ті „старання“ добре знаємо!) в кождім разі по головонці не погладять.

Мадярський уряд Бетлєна вже від кількох місяців переживає крізу і щоденно числяться з його уступленням. На протязі свойого урядування не вмів він собі позискати прихильности Мадярщини і сьогодні має він дуже мало прихильників. Причини незадоволення треба шукати в загальній нужді, яка тепер на Мадярщині панує, а уряд хоча й старається то запобігти їй не може. Малоземельні селяне, на яких теперішний уряд опирається, незадоволені, що уряд не переводить земельної реформи, яку вже давно приобіцяв. Купці і ремісники нарікають, що уряд на всі продукти повизначував ціни і їм неможна нічого доробитися — ба навіть і на міністра судівництва скаржуться, що він веде односторонну політику, та що його цензура усяких письм, книжок і часописей є просто неможлива. Бетлєн та його товариші-міністри з усіх сил стараються і цьому і тому зарадити, обіцяють богато — тай на обіцянках воно кінчиться. А тимчасом видають такі гострі зарядження та закони, що всі думають, що Бетлєн хоче стати диктатором, при якому бувби й парлямент вправді — але оттак — про людське око. Належить отже сподіватися на Мадярщині двох подій: або уступлення Бетлєна з цілим кабінетом або проголошення його диктатури. У їх столиці Будапешті вибухли тамтого тижня галабурди. В парляменті відбувалося в той час отворення музею парляментаризму (тобто склад усього, що відноситься до історії парляменту). Нагло на площі перед будником парляменту зявилася велика маса молодих робітників і безробітних і почали вигукувати: „Дайте нам хліба! Хочемо роботи! Хліба хочемо а не музеїв!“ Юрба хотіла вдертися до середини будівлі та поліція швидко прибула і розігнала її на чотири вітри. Маніфестанти одначе не дали за виграну: зібралися на иншій вулиці і знову рушили під парлямент. Та тут стояла вже поліція, яка за той час прибула у більшій кількости. Коли вона візвала товпу, шоб розійшлася — а та цього не зробила — поліціянти віддали сальву до неї. Площа миттю опустіла а на ній лишилося кільканайцять важко ранених. Окрім цього арештували більш сотні авантурників та засадили в тюрму.

Румунія недавно святкувала велике подвійне свято своєї державности. Оце 24. січня ц. р. минуло 70 літ, як Волощина і Молдавія прилучилася до матірного пня а 10 літ, як позбирала вона усі землі свої під один прапор землі, які досі були під ріжними заборами (Бесарабія в Росії, Семигород в Австрії та Дубруджа в Болгарії). Так великі річниці повинна була вона відсвяткувати величаво, але тому, що уряд Манію має богато роботи з чищенням краю від злодіїв і шахрайств — то паради відложили аж до 10. мая. У той день припадатиме також річниця проголошення независимости Румунії — так от і це свято і тамті оба відсвяткують разом — аби менше заходів було. Приятелі Румунії — у першуж чергу Чехи — готовляться також відсвяткувати велике свято своєї товаришки і вже від тепер чеські часописи накликують до підготовки того свята в честь сусіда. Бо як святкували Чехи своє десятиліття — то Румуни також з того тішилися. В той спосіб Чехословаччина і Румунія, яким дуже залежить на спілці проти Мадяр. хочуть парадами одна одній показати, що люблються...

В Еспанії мала вибухнути революція проти теперішного уряду, але Прімо де Рівера довідався про неї завчасу і ще нім вона вибухла, була вже зліквідована. Один тільки полк легкої артилєрії у Реаль збунтувався, викотив гармати на дорогу та позадержував поїзди. Одначе його швидко розброїли, бунтівників порозкидали по инших полках і на тім ціла революція скінчилася. Прімо де Рівера заявив на Народних Зборах (це еспанський парлямент), що виступу одного полку проти уряду не можна уважати за прояв незадоволення у державі проти теперішного уряду. При цьому приобіцяв той диктатор Еспанії, що всіх виновників, особливож військових, покарає остро та видасть такі закони, що на будуче у неможливлять всяку революцію. Чи це правда — побачимо Еспанія уже стільки тих революцій пережила і народ там накий до бунту похопний — що можна і в добру волю Прімо де Рівера сумніватися.

Індійський парлямент розпочав в тих днях свою сесію. Віцекороль Індій, льорд Іркінґ отворив її великою мовою, у якій вказував на користи Союзу Індій з Анґлією. Казав, що Індії самі не моглиб жити, бо там є богато осібнох індійських короликів, яких тільки анґлійська влада держить в єдности й послусі, обіцяв, що Анґлія свою обіцянку з 1927 р. сповнить і дасть Індіям широку самоуправу та виясню вав, яка то небезпека грозилаб тій країні, колиб Анґлія нею не опікувалася а комуністи лізлиб до неї так, як досі. Тою мовою хотів Ірвінґ успокоїти всіх Індійців, бо вони тепер дуже ворожо ставлятося до Анґлії. Індійські націоналісти під проводом Ґанді домагаються, щоб вона зробила з Індій домінію, таку, як Канада, надала їм осібний парлямент і найширшу самоуправу — а в противному разі погрожують повстанням та відірванням Індій від неї. Анґлія, звичайно, не моглаб здусити повстання 300 міліонового населення і мусить йти їм на руку, бо зноваж комуністи находять богато прихильників в Індіях — а ті отверто кажуть: Проч з Анґлією! Вислала отже Анґлія комісію Сімона, яка розглянувшись в місцевих відносинах має уложити плян самоуправи — та Індійці перешкаджають їй у праці і висувають свою концесію (пописл) самоуправи, уложений Індійцем Нером. Починає одним словом бути горячо в Індіях: Москва підюджує їх проти Анґлії а Анґлія не може рішитися на якісь спеціяльні привілеї для Індій.

З техніки й природи

Дещо про сніг.

Паде сніг. Діти радіють, радіють і старші. Але мало хто призадумується про природу снігу, про се як він повстає. — Звичайно говоримо про так звані „платинки снігу“, та се не зовсім правильно. Не кождий сніговий кришталь можна назвати сніговою платинкою. Наука знає нині, що сніг то продукт так званої сублімації води, що є в воздусі в формі ґазу. Вода, що є у воздусі в формі ґазу перемінюється у ціпкі кришталі. При низькій температурі підчас того звичайно утворюються тільця ріжної форми, частенько дуже гарні зірки і пластинки або комбінації зірок і пластинок, гарненько уложених. Понайбільше бувають шестистінники. Ті фіґури називаються сніжні кришталі.

Коли на дворі холодно, нема вітру й мраки, то сі кришталі дуже гарні. Колиж є мрака, то утворюються рапаві, невикінчені кришталі. Вітер мече зірками та ломить їх. Коли на дворі теплійше, богато зірок скупчується у більші маси. Щойно сі злучені сніжні кришталі можна назвати „сніжинками“ і сніговими платинками.

В давнійших часах, головно у старину й у середньовічних часах люди мало що знали про природу снігу та як він повстає. Се зовсім зрозуміле. Бо в краях, із яких вийшла европейська культура, сніг паде дуже рідко, або й ніколи. Старогрецький історик Геродот, пишучи про північні краї, каже, що там паде біле піря. Старинні культурні народи на південному сході та південному заході Азії бачили сніг лише на шпилях гір та вважали його білою прикрасою „божого осідку“. Сей білий блеск уважали вони чимсь чистим, де людина негідна станути ногою.

Ще при кінці 18-ого століття були — навіть у науковому світі — дуже дивоживні погляди про сніг. А що торкається снігових кришталів, то щойно в нових часах пізнали правду. А саме завдяки побідній техніці, фотоґрафічному апаратови й дрібновидови. Хто вперше побачить фотоґрафічні знимки снігових кришталів, не може надивуватися їх красі. Мабуть нема кращої нагоди пізнати мистецьку робітню природи, як коли оглядаємо сі сніжинки, такі ріжноматні, а такі гарні. Вже вчені в 17-ому століттю, які прецінь не знали фотоґрафії, подивляли ті фіґури та старалися розслідити, пізнати їх.

Чому сніг скрипить? Кождий знає, що при великому морозі сніг, як на нього станути, скрипить, а дуже голосно й виразно, коли по ньому їде навантажений віз.

Скрипіт снігу, звичайно виступає при 8-10 степенях морозу, повстає попросту тому, що сніжники при такій температурі все більше твердиуть, а вкінці вони тверді наче скло і ломляться, коли на них наступити ногами чи коли віз їде по них. При сьому як крихкі, ледоваті сніжинки ломляться, чути скрипучі тони. Але се буває лише зі снігом, що впав ще заки настав великий мороз. Бо як нема великого морозу, то сніг паде великими платами, а як є дуже великимороз — не падуть узагалі платки снігу, лише малесенькі ледяні кришталі.

Всячина.

Пішліть коляду! Рідна Школа просить усіх, що займилися колядою та щедрівкою в її користь, щоб як найскорше відіслали гроші до Головної Управи. Управа хоче уложити остаточно виказ цілої коляди і всіх жертв та подати до відома світу, кілько яке село зложило їй в допомогу — а тимчасом ще богато сіл не надіслало гроший. Отже як в найкоротшім часі належить їх туди вислати.

Гетьманська управа Обєднаних Хліборобських та инших клясових орґанізацій зачали з цим місяцем видавати „Бюлетень“. Ч. 1. цего видавництва вже вийшло (формат аркушевий, сторін 41). Ціна 1. примірника в Польщі 1 зол. Хто бажавби одержувати цей „Бюлетень“ нехай вишле належитість на кілька чисел „Бюлетеня“ до „Української Щадниці“ в Перемишлі на конто Редакції „Бюлетеня“. Почтова адреса Редакції: N. Kotschoubey, Berlin NW 7, Schliessfach 63. Deutschland. Сподіємось, що всі приклонники державницької ідеольоґії В. Липинського, як також і ті, що нею інтересуються, станутъ передплатниками „Бюлетеня“.

Загальні Збори кружка „Рідної Школи“ в Перемишлі відбудутя по думці §§ 23 і 26 статута в суботу, **дня 9. лютого** 1929 р. о год. 5. пополудні в салі читальні „Просвіти“ (Народний Дім) в Перемишлі при вул. Костюшка ч. 5.

Есперантисти — Позір!

По многих перешкодах удалося відновити знане зі своєї діяльности перед війною Т-во Українських Есперантистів „Progreso“ в Коломиї. Т-во видавало свого часу журнал „Ukraina Stelo“, який інформував широку заграницю про нашу долю й недолю. Заходом Т-ва вийшов підручник і укр.-есп. словар. В есперантській мові видано „Катерину“ Шевченка, коротку історію Грушевського, поміщувано статті і переклади творів наших писменників в заграничних часописах. Розійшлися тисячі карток з мапою України, українськими письменниками і діячами. На еміґрації у Відні в 1916 році видано календар. Т-во провадило в своїм заряді численні курси міжнародної мови. По відповіднім справленню статута — приймаємо членів з цілої теріторії польської держави, а то українців есперантистів і симпатиків, що бажають нам помагати в нашій праці. В місцевостях, де зголоситься 3 членів — отвирається для них філію Т-ва. Річна вкладка 1 зл., вписове 1 зл. До всяких запитів проситься долучитити почтовий значок на відповідь. Зголошуйтеся численно на адресу: „Progreso“ Т-во укр. есперантистів. Коломия, вул. Нова ч. 4. (проф. О. Кузьма).

ПОЗІР! Не забудьте звертати пильну увагу на адрес: Перемишль ул. Францішканська 24 біля вежі
АПТИКА І ДРОҐЕРІЯ під „ЗВІЗДОЮ“.

Новинки.

І ВОНИ БАВЛЯТЬСЯ. Берлінські злодії — про яких писали ми в попередному числі — є так зорґанізовані, що видають навіть свій щоденник „Вільна дорога“ який розходиться у кількох тисячах примірників (краще як неодна українська) Оноді в тій часописі появилася цікава нотатка: Бандити відкликують свою традиційну щорічну велику забаву, з огляду „на повагу хвилі і небезпеку зі сторони поліції“.

СОКИРОЮ. Менюк Федько напав на Василя Кондрука, який їхав саньми на дорозі біля Ослав пов. Надвірна, з сокирою і 8 разів рубнув його по голові. Нещасний Кондрук звалився неживий на землю, а Менюк забрав йому з кишені 57 зол. і втік. Та зараз на другий день поліція його зловила.

СМАЧНОГО! В Москві живе чоловік, Сонкін на прізвище, якого недавно оперували, бо жалівся на болі жолудка, В жолудку у нього найшли 115 цвяхів, що важили разом 34 дека. Цвяхи виймили, жолудок полатали, а Сонкін за який час знов зявився до операції. Тим разом витягнули з нього 94 цвяхи і 1 мідяну монету, вагою усе до 50 дека. Лікарі задержали цього дивного ґдуна і почали про нього допитуватися. Показалося, що це пиячина, який за келішок горівки чи шклянку пива пописувався тою штукою від наймолодших літ — а його жолудок навіть нічо собі з цього не робив як до нього попадало залізо.

ЩЕ РАЗ ҐРАНАТ. В селі Великі Дуби найшов мешканець Уждженов Володимир ґранат на полі і приніс його до хати. Коли почав маніпулювати біля нього, щоб його розібрати — ґранат вибух, а його скалки відірвали Уждженовому голову та тяжко покалічили його матір і родину.

ВИНАЙМИВ ВБИНИКА. Іван Дец, господар з села Мазури коло Кольбушової, оженився був свого часу з сестрою Івана Біласа, з якою взяв опісля сепарацію. Опираючись на тому, що жінка не принесла йому ні майна ні щастя, не хотів він записати ані кавальчика ґрунту своїй бувшій жінці. За це Білас Іван накипів такою злостю до него, що постановив Деца зі світа згладити. Підплатив отже одного парібка, 26-літного Войцеха Вархола і той оноді забив Деца, стріливши до нього 4 рази з револьвера. Та ця темна й понура справа не могла остати без кари і обох злочинців арештовано.

ЧЕРЕЗ СТЕФЦЮ. Наші парубки по деяких селах привикли усі свої справи полагоджувати кулею або ножем. Тої самої засади тримався і Михайло Слоневський з Поргова пов. Бучач і коли його любка Стефка Степник почала завертати очком до молодшого від нього Павла Литевчука — не витерпів. Взяв кріс, пішов під хату противника і через вікно стрілив до нього. На щастя стріл хибив, а Слоневський повандрував до криміналу.

АРКУШ МОЛОКА! Якось недорічно виглядалоб, якби прийшов хто до склепу і звернувся з такими словами до купця. А одначе мабуть швидко прийде час, що так й буде, бо оце американські часописи доносять, що в столиці Данії Копенгазі почали виробляти спорошковане молоко, яке опісля втолочують в великі аркуші. Молого таке — кажуть — навіть і по кількох літах буде свіже і вистарчить тільки віддерти кусочок того молочного аркуша і кинути в воду — а вже буде готовий напій, який нічим не ріжниться від молока коровлячого.

ба зачислити й той, про який пишуть усі часописи Европи від довшого часу — проєкт будови підморської дороги - тунелю між Анґлією а Францією та між Еспанією а Африкою.

Як відомо морська комунікація, транспорт людей, товару і почти суднами, помимо сучасних досягнень техніки, є ще дуже трудна, коштовна й небезпечна. Величезні, в кільканайцять тисяч тон обєму пароходи стаються іграшкою филь — коли на океані зірветься буря і що тижня майже чуємо про морські катастрофи, що пожирають сотні людий та величезні гроші. Проти моря, кілька тисяч метрів глибокого безмежного, суворого й холодного — чоловік з цілою своєю технікою мало що менш безсильний, як кілька тисяч років тому назад.

Учені застановлялися вже від давна, чи не можнаб двох суш получити не морською а иншою дорогою: величезним тунелем, попід морське дно, яким безпечно переїздилосяб зі скаженою скорістю тисячі миль. По довгих дослідах і кпинах тих, що не вміють цінити духа — тунель стає фактом.

Показалося іменно, що така морська дорога не є неможлива. Її згодилися будувати спершу між Анґлією а Францією — а Еспанія якраз тепер досліджує та мірить, чи і їй не вдалосяб втяти тої штуки.

Анґлія — це остров. Від решти Европи відділює її пасмуга моря, звана каналом Ля-Манш. У найвущім місци — між містом Кале по французькім а Дувер по анґлійськім боці, цей канал широкий всього на трийцятькілька кільометрів. В тім то місци задумують інжінери повести попід землю тунель, яким їхалаб залізниця електрична і лучилаб обі країни зі собою.

Проєкт цього ґіґантного діла зробив Француз Шарто, інжінер. Тунель бувби довгий на 63 кільометри, увесь освітлений і зі спеціяльними будівлями стаційними, ішовби у глубині 40 метрів попід морське дно, а подорож з Анґлії до Франції тудою тревалаб 40 мінут спеціяльним електричним курером.

І анґлійський і французький уряд поставився до проєкту Шарто прихильно. На перешкоді стоялиб тільки кошти будови. Обчислено, що вона коштуватиме півтора міліярда золотих та тріватиме 5 літ при участи 30 тисяч робітників. Вкінціж й Анґлія, яка по вибудованню тунелю булаб уже не островом і їй грозилаб в разі війни небезпека нападу сусіда через тунель, довго не хотіла пристати на цей проєкт і аж як Шарто запевнив, що вибудує шлюзи, якими легко буде можна затопити увесь прохід та машинерії, що виповняють за годину цілий тунель ґрійливим ґазом — Анґлія погодилася на будову підморської дороги. Гроші на будову роздобули і будову розпочали. Величезні сверли, які гонить громовина, віддаються в нетверду крейдову почву по той і по той бік каналу Ля-Манш. Виростають гори з викопаної з під води глини і каміння і чоловік уоружений машиною прорубує собі тудою дорогу — куди ще до недавна й думкою не важився йти.

І тільки жди: прийде 1934 рік, а на французьку стацію заїде поїзд, що вийшов з Анґлії, повний товару і людий... з півмінутовим опізненням...

А за який час може возьмуться люди за будову такого каналу між Европою і Америкою — і хто зна, чи наші правнуки будуть взагалі їхати „за океан“ пароходами, коли по під нього буде вигіднійша дорога... — ак.

Чи Ви хочете належати до тих 35.000, що одержали календар і чек „Рідної Школи“, а не післали їй за нього ні ґроша?

ЩО ДВОЄ — ТО НЕ СІМ. Лондонський суд розглядав недавно дуже цікаву, дещо гумористичну при цьому справу. Виглядала вона ось як: 43-літний столяр Блексмит зрозумів, хоча й у так пізному віці, що без жінки важко жити і задумав оженитися з одною вдовою, яка мала двоє дітий. Зробилося усе по людськи і жінка спровадилася до нього до хати. Та якеж було його здивовання, коли та замість привести двоє дітий — привела аж сім. Зробив їй отже авантуру, кажучи, що він женився з нею і знав тільки про двоє дітий, утік з хати, а на другий день вніс до суду скаргу о обманство. Але й жінка тимчасом заскаржила його о покинення. Суддя найшовся в клопоті та остаточно рішив ось як: За це, що Блексмит покинув жінку, мусить він давати їй і двом дітям удержання, бо до цього зобовязався, а за це, що жінка опікала його — дістане розвід. Так і вовк і коза ситі, а Блексмитова може віддатися вдруге, як вдова з пятеро діточками, бо двоє вже має запевнене удержання.

В ПІТЬМІ ЗАБОБОНІВ. В італійському місті Падуї була Каміла Ілліачі уважана за чарівницю і тисячі людий приходило до неї по поради. Яко заплату за свої практики, брала вона найрадше котів, яких обливала нафтою і підпалювала „в жертву надприродним силам“. Вкоротці в цілій Падуї не остало й одного кота. Та поліція звернула увагу на смердючий дим, який добувався з комина хати славної ворожки і прилапала її на „паленню жертви“. Її арештовано, а всі прихильники котів і ті, що їм коти попропадали збіглися і якби не оборона баґнетів, булиб чарівницю розірвали на куски.

ЧУДО — ЧИ ЩАСЛИВИЙ ВИПАДОК? Бідна вдова Шерлен працювала в одному склепі в Парижу і виходячи на цілий день до праці — лишала свою 4-літну донечку Арманду в хаті саму. Дитина була назвичайно розвинена, чемна, і бавлючись лялькою спокійно дожидала нені що дня. Перед кількома днями Шерленова вийшла ранком до склепу і мусіла там довше задержатися. Дівчинка, дожидаючи матусі отворила вікно помешкання, яке находилося на 3-ому поверсі і дивилася в низ, а коли мати показалася на дорозі, вихилилася мала Армандочка так нещасливо з вікна, що полетіла в низ. На щастя мати глянула в гору, підбігла і дитина упала в руки матусі. Обі упали, але ні одній ні другій нічого не сталося.

СНІГ Й МОРОЗ — А ГОРИТЬ в селі Лисець повіт Богородчани вибух вогонь, мабуть від лихого комина в хаті Михайла Вацеби. Дім згорів до підвалин а тільки уміло веденій ратунковій акції треба завдячити, що пожар не перекинувся на сусідські будинки. Шкоди є на 5000 зол. а Вацеба був обезпечений на 1400 всього. — Зноваж в Голешові коло Жидачева повстав пожар в горальни Лобося, мабуть через неосторожність котрогось з робітників. Згорів дах і зложені на стриху дошки та бальки. Нараховують шкід на кілька тисяч зол.

ОЙ, ТА ХОДОРІВЩИНА. Від якогось часу крутився по Ходорівщині якийсь чоловік, що подавав себе за паломника зі св. Землі, продавав людям образки, віночки і хрестики а деяким навіть „мощі“, що мали приносити щастя. Пізнав цього осібняка й Іван Зазуляк з Підкаміня, який в той час провадив за щосьто процес зі сусідом, а дуже хотів виграти. Паломник порадив йому купити в него кости мученика, які в процесі певно поможуть виграти. По довгих торгах набув їх Іван за 8 зол. і втішений, що має нарешті поміч „святих мощів“ поїхав до суду. Та тут відразу трапилося два нещастя: одно, що Зазуляк процес програв, а друге, що на повороті зустрів паломника. Коли цей не хотів віддати грошей — кріпкий Зазуляк почав відбирати силою — та так сильно, що бідного паломника завезли непритомного до шпиталю.

РОЗБАВИВСЯ. Оноді на весіллю селі Кухарки коло Бидґощі якийсь підхмелений гість витягнув набитий револьвер і почав стріляти на віват. Стріляв одначе так нефортунно, що покалічив три особи тяжко а пять легко — а сам просто з весілля повандрував за крати.

НА ТАКУ ВІДДАЛЬ! До чого дійшла штука телефонування без дроту про те свідчить ось який факт: Королівська родина зі Швеції післала тою дорогою на Різдвяні свята побажання своїй дочці, яка находиться на острові Джаві недалеко Індий. Помимо цього, що між балакаючими було 13.500 кільометрів простору — слова було чути так виразно, начеб розмова йшла у тій самій кімнаті. Там, де була дочка, тобто на Джаві, було в той час 30 ступнів горяча у тіни — а біля її родичів панувала сурова шведська зима. Мов у байці — ні?

ГОРШКОМ ПО ГОЛОВІ. В Стрию засадили до арешту Марію Завадську, яка підозрівала свою сусіду Михайлину Ґошко, що та приманила до себе її чоловіка, напала одного дня на неї і горшком розвалила їй голову. Ґошкову взяли до шпиталю — а Завадська відповідитиме перед судом, бо її підозріння були ще й до всього неправдиві.

„КАТЯ“. В Хінах прилапали в горах дикуна-чоловіка, що жив серед скель сам і ходив зовсім наго. Чоловік цей забув мову і на всі питання одновідав тільки одним словом: „Катя“. Те слово було також вирізьблене на хресті біля печери дикуна. Коли про него оголосили в часописах, явився якийсь чоловік, що подає себе за брата дикуна і розповідає, що його молодший брат свого часу оженився був з дівчиною Катею і зараз по весіллю пішов у гори шукати золота. Мабуть обоє молодята зблудили, Катя вмерла з вичерпання, а він — отой дикун, що звався колись Амодіо Ґетано — з болю збожеволів.

МОЛОКО АЕРОПЛЯНОМ. На протязі останних тижнів мешканці одного голяндського міста були свідками, як що ранку пакували якісь люди молоко у пляшках до літака, а літак відлітав в сторону Анґлії. Очевидно дуже цікавило усіх, хто то може замовляти молоко. Аж пізніще довідалися люди, що воно було призначене для хорого анґлійського короля, якому лікарі поручили пити голяндський спеціяльно приладжений той коровлячий напій.

НЕЗВИЧАЙНИЙ ПОЄДИНОК. Двох молодих Анґлійців, Гультон і Тумс, які від наймолодших літ були побратимами, залюбилися в одній і тій самій дівчині. Коли пізнали, що оден одному мусить вкінці вступитися, рішили це зробити в дивовижний спосіб: Хто довше видержать голод — той возьме Мері за жінку. Замкнулися отже в одній кімнаті і не їли і не пили. Два дні минуло ще сяк-так, але на третий оба ослабли — а на четвертий уже ледви тягали ногами. В ночі з четвертого на пятий день тої любовної голодівки Тумс не міг вже довше видержати і крикнув: „Гультон, ти виграв, бо я довше не витерплю.“ Гультон отже оженився з Мері — але... не знати, чи незадовго не прийде він до друга та не скаже: „Знаєш, краще булоб, якби ти був виграв...“

ГРІБ ЖІНКИ СОЛОМОНА. В Єрусалимі натрапили підчас копання вуличних каналів на гріб жінки Соломона і розкопали його. Домовина, у якій вона лежала, є зі щирого золота, висаджувана самоцвітами. Тіло зістало забальсамоване так, що до сьогодні не зіпсувалося. На голові цариця має корону, повну перел і дорогого каміння.

САМОВБІЙСТВО ЧЕРЕЗ ЗУБ. Максиміліяна Стемпня, Поляка з Ню-Йорку, заболів страшно зуб. Він полетів до лікаря, але там вже було кілька людей і йому виходило довше чекати, заки той щось порадить. Біль зуба одначе за той час так допік сердешному, що Стемпень вискочив вікном і на сусіднім подвірю повісився.

СМЕРТЬ ОД ВІРНОГО ПСА. Лісничий Ґрінде, що мешкав недалеко Відня, вернув оноді з обходу і ввійшов до кімнати, у якій на столі лежало оруже, а між ним набита дубельтівка. В тій самій кімнаті находився улюблений пес лісничого, який на вид свойого пана вискочив на стіл та так нещасливо, що ногою потягнув за курок дубельтівки. Гукнув вистріл і Ґрінде, поцілений у саме серце кулею, упав неживий на землю. Родина влетіла до кімнати на гук стрілу — і зразу думала, що лісничого хтось замордував. Щойно згодом ціла справа вияснилася.

ПРИ ЖАЛІБНІМ МАРШІ. Диригент орхестри в Парижі, Ван Ове, почув нагло підчас концерту незвичайний біль біля серця. Передбачуючи близьку смерть, приказав своїм музикантам заграти жалібного марша. Ті не хотіли — аж на виразний приказ Ове почали його відогравати. При перших його звуках Ове звалився неживий на землю.

ПРОПАЛО НІБИ В ВОДУ ВПАЛО. В часі великої світової війни вибудувала австрійська армія на Буковині залізницю між містами Борса і Якобені. Залізниці тої уживали дуже мало в війні а коли війна скінчилася — забули про неї зовсім. Одначе перед кількома днями нагадали собі румунські урядовці про той шлях і рішили розібрати його. Якеж було здивування всіх, коли прибули на означене місце — а з залізниці ні сліду. Тор, ваґони, льокомотиви і усе друге пропало не знати — куди. Веселі кажуть — що залізниці навкучилося бути на місці і вона пішла в дорогу.

ОТТАК З НИМИ! Перед кількома днями на дорозі між Журавицею а Перемишлем напали на господаря Войтиляка два розбишаки і зажадали від нього грошей. Не богато роздумуючи, вхопив Войтиляк свою палицю і переїхав нею так по голові одного і другого рабівника, що їм відхотілося всього і вони чим скоріще втікли. На жаль не кождий може бути Войтиляком...

БИК І АВТО. На шосі коло німецького міста Маґдебурґу сталася така пригода: Дорогою надїхало червоне авто Недалеко пасся великий бик, а побачивши ворожий собі кольор, прибрав боєву поставу і стрілою полетів на самохід. Властитель авта задержав машину і трубкою пробував відстрашити напасника, який став по серед дороги грізно ревучи. Колиж це не помогло, вхопив він гасильницю і бризнув струєю бензини бикови в очі. Той скочив в бік, у рів так нещасливо, що переломив собі хребет і згинув.

БАТЬКО ВКРАВ СВОЇ ДІТИ. Богатий міліонер американський Франк Вудвейр жив у розводі з жінкою, яка мешкала в Парижі з 13-літним хлопцем і 9-літною дочкою. Батько так скучав за дітьми, що рішився їх викрасти мамі. І оноді, як діти виходили зі школи, заїхав під шкільних будинок самохід з 5. людьми. Колиж домашня учителька надійшла з малими Вудвейрами, двох мушин кинулося на неї, а три инші вхопили діти і втягнули до авта. Після цього воно швидко згинуло серед мряки і мимо погоні — не приловлено його. Кажуть, що, вислані Вудвейром аґенти мусіли для дітий мати готові паспорти і вони вже тепер певне десь на пароході, який везе їх до стуженого батька.

КОЛИ ЦЕ УСТАНЕ? На Василя Біляка напали недалеко Бібрки якісь два розбишаки — коли він вертав фірою до дому. Затримали коні, наставили револьвери і забрали усе, що мав. Колиж Біляк по рабунку почав кликати помочі — один з бандитів стрілив і зранив його в ногу. — В Сулістрові новім пов. Коросно Іван Угрин і два брати Шиманські почали з Петром Ястшембським сварку за полукішок з воза. Сварка швидко прейшла в бійку, причому Ястшембського побито так колами, що він кілька годин пізніще віддав Богу духа. Авантурників арештували. — Три замасковані бандити напали на Івана Болехівського в лісі коло Дідушиць пов. Стрий, зрабували йому 28 зол. і втікли. — Іван Парашук з Кійданець пов. Коломия підпив був собі на Різдвяні свята так, що вийшов на дорогу і почав з револьвера стріляти на віват. Нещатя хотіло, що тудою переходив Михайло Гаврищук і одна з куль поцілила його в голову. У слід за тим повандрував Паращук за крати а Гаврищук до шпиталю. — Два Івани Бойчуки, один син Миколи, а другий син Михайло з Кутів старих пов. Косів напало на Степана Бурду і ножами закололи його на смерть. Як звичайно — розходилося о якісь кавалерські порахунки. — В селі Поріче пов. Рудки стрілив оноді Федько Лесів до Андрія Ґелі і зранив його легко в голову. Леськова арештували і він призвався, що до Ґелі стрілив тому — бо той недавно відправив його зі служби.

З ДРІБНОЇ ПРИЧИНИ. Син замешкалого в Вільчині побіля Бидґощі кольоністи Єшкого закурював папіроску в стодолі і кинув сірник на солому. Солома в одній хвилі бухнула вогнем і ціла стодола запалала. Єшке кинувся ратувати та серед цього втратив нагло в диму память. Стодола згоріла з ним зовсім.

І ДО ЦЕРКВИ І ДО КОСТЕЛА. В селі Бариш біля Бучача добулися незнані злочинці через захристію до місцевої церкви і зрабували зі скарбони 250 зол. Після цього вступили зони й під костел, виважили двері і вкрали 25 зол. з пушки. Доси нікого не прилапано.

ВІД ОДНОЇ БОМБИ. Перед тижнем відбувалися в одній місцевости в Індіях спільні маневри піхоти, кінноти, танків і аероплянів. Підчас цього, як один літак перелітав понад площу вправ, дав йому якийсь старшина світляний сиґнал: „Не кидати бомб!“ Одначе летун, який находився на висоті 1300 м. не доглянув його з приводу мряки і зрозумів противно: Кидати бомби. Він і кинув. Бомба впала в саму середину війська, вбила на місци 12 вояків і двох старшин а чотирнайцятьох покалічила так важко, що мабуть не вийдуть зі шпиталю. Крім цього бомба розшарпала кільканайцять коний.

ГЕРОЇ ПОСВЯТИ. Оноді на морі коло Голяндії шаліла жахлива буря зі сніговицею. Филі кидали кораблями як трісками і викинули на мілину два пароплави: „Лотвина“ і „Анґлійця“. Оба почали висилати телеґрами о поміч. На березі телеґрами прилапано і ратівнича лодка з 8 моряками виплила на розбурхане море, щоб подати їм поміч. Заки одначе вони доїхали до місця катастрофи, „Анґлієць“ власними силами зїхав назад у хвилі і в небезпеці зостався тільки „Лотвин“. Лодка почала прямувати до нього — та нагло ті, що були на березі дістали телеґраму, що вітер її перевернув і всі моряки тонуть. Виїхати на їх ратунок було неможливо. Як буря успокоїлася, викинуло море і лодку і 8 трупів моряків-героїв, що втратили життя, несучи поміч. 7 вдів і 37 сиріт зістало по них...

СЕРЕД СНІГІВ І ЛЕДІВ. Американські часописи доносять, що 2000 мешканців країни вічної зими, Ескімосів, на півострові Лябрадор загибає з голоду. Тогорічна зима, така остра, що подібної в тих околицях ніхто не памятає, спричинила, що і лови не удаються і рени, оті звірята, яких молоком та мясом Ескімоси живляться — повтікали на полудне. Смерть заглядає в очі бідачиськам. Уряд вислав на цю вістку спеціяльну експедицію до них з допомогою.

Надіслане.

Хто знає, де тепер перебуває Іван Остафічок? (Перед трема роками його адреса була така: John Ostafichuk, R. 2. Box 43, a. Tacowa Wosk U. S. A). Прошу подати вістку на адресу: Марія Лісовець, ул. Кляшторна 4 Перемишль. Американські часописи проситься о передрук.

Висока, симпатична бльондина цею дорогою навяже переписку з мущиною літ 38—40, на відповідній посаді в цїли матримоніяльній. Ласкаву кореспонденцію звертати до Адм. „Укр. Голосу“ для „Бльондини“.

Кільканайцять реальностей всілякого рода, як рівнож площі під будову до продажі. Реальности від 1000 дол. в гору, площі 2—5 долярів за сяг. на сплати на протяг одного року. Зголошення: Семен Дмитраш, Перемишль, Сінна 8.

АДВОКАТ
Др. Микола Хробак
переніс свою адвокатську канцелярію до дому „Віри“ (напроти Староства) ул. Костюшки ч. 7.

ЛІКАР
Др. Роман Несторович
ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37 II (площа на Брамі). Власна хемічна і мікроскопічна лябораторія.

Др. Михайло Ков
лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

ЛІКАР-СПЕЦ. НЕДУГ ВНУТР.
Др. Остап Прийма
ЛЬВІВ, ул. ЛИЧАКІВСЬКА 32
Просвітлювання Рентґеном
ТЕЛЕФОН 61-50.

ДЕНТИСТ
Мед. Др. СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ
б. лікар Поліклініки у Берліні
Перемишль, Колійова 1.
Усі в обсяг новітньої дентистики входячі роботи. Прецизійна техніка дентистична. Спеціялістичне лічення осіб образливих і нервових

Адвокат
Др. Микола Рибак
веде адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Домагайтесь найдобірнійших папірців до курення
„КАЛИНА“
з фабрики кооперативи „Будучність“ в Тернополі.

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ
одиноку найліпшу і своєрідну
ПАСТУ ДО ОБУВИ
ЕЛЕҐАНТ
О. Левицької і Ски.
Львів, Кордецького 51.

НОВІ КНИЖКИ.

Автори й видавництва, які бажають рецензії, зволять прислати два примірники даної книжки.

Федір Дутко: **„Квіти і Кров“**. *Фільми української боротьби 1919—1920 р. р.* Львів 1928. Стор. 192. *Накладом „Червоної Калини“*. — Згадана книжка — се друга частина більшої повісти п. з. *„В Заграві“*. Перша частина п. з. *„Чорторий“* появилася вже давнійше і була принята і критиками і читачами дуже прихильно (прим. Вол. Дорошенко назвав *„Чортория“* явищем зиїмковим). Автор виповнює прогалину в нашім краснім письменстві, представляючи нашу визвольну боротьбу в рр. 1919—1920. Не можна однак забувати, що се красне письменство, а в мистецькім творі, в повісти, мусить бути любов, так що воєнні події є лише тлом, на якім відбувається акція повісти. Тому я уважаю дуже влучним заголовок *„Квіти й Кров“* і мотто повісти. „Але усі шляхи її (любови) укриті квітами й кровю Квітами й кровю“, яке автор взяв від Кнута Гамсуна (славного сучасного норвежського письменника). Квіти в згаданій повісти — се любов Іполита до Лідії Михайлівної, а кров — се воєнні події, які дійсно дуже обильно значать свої сліди кровю. Час, який обіймає повість, се ледви кілька місяців панування большевиків по уступленню Директорії з Київа. Головні особи повісти — се Лідія Михайлівна — „мазепинка“ і большевицький комісар Іполит — вчорашній петлюрівець. Симпатії читача є по стороні Лідії Михайлівної, хочби з сеї простої причини, що вона є цілий час націоналісткою не лякається говорити правди ані жидові Б. Горовицові, ані Іполитові. Однак симпатії читача до Лідії можуть ще мати і глубшу причину На Лідію глядить читач не лише як на квіт-любов, але також як на квіт в національному розумінні. Вона являється тут в повісти представницею наших найкращих народних стремлінь, она картає остро жида Горовица, який живе на Україні, але мимо сего не хоче признати її ніяких прав. В розмовах з Іполитом Лідія також дуже рішучо боронить своїх поглядів і вказує на небезпеку зі сторони московського „інтернаціоналу“. „Квітами“ уважаю також дуже гарну картину з природи в часі прогульки Лідії і Іполита до Межигіря. Кров — себто самі воєнні події, панування „Чека“ — представлені може за слабо і контраст може за блідий. Тут нагадується мені книжка Польки М. Дунін-Козіцької „Burza od wschodu“, де життя в Київі під большевиками представлене о много докладнійше. Попри головне оповідання — любов Лідії і Іполита є численні епізоди, які можна дійсно назвати фільмами. Всі важнійші особи — се жінки (Лідія, Маруся, Наталка, Ліза, Дарка), але се тому що петлюрівці пішли з Київа, а тих, що остали, не мали ми ще нагоди пізнати. Се станеться мабуть в третій частині. Впрочім повість написана легко, так що читач і не отямиться, а вже має перед собою останню сторінку. — *І. М.*

Спробуй а переконаєшся!!
„фосфоліна“ до швидкого тучення свинь „фосфоліна“
побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка 4½ кг. — 9 зол. висилає за післяплатою
В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2
МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

УВАГА!
Не купуйте дзвонів
у повоєнних фірмах і не дайте себе обманювати людям, які зі штукою відливання дзвонів ніколи нічого спільного не мали а удавайтеся все з довірям
до старої, славнозвісної нашої фірми
Братів Фельчинських
в Калуші, вул. Сівецька
і в Перемишлі ул. Красінського
Тел' ч. 108. :-: ч. 63. :-: Тел. ч. 108

До П. Т. Громадянства!
Товариство „КАРПАТІЯ“ приймає обезпечення на життя і ренти під найкориснійшими услівями у всіх можливих комбінаціях — в твердій валюті (долярах і швайц. франках).
Через побудовання на твердих основах, реасекурацію і ґваранційний рез. капітал **дає повну ґваранцію!**
Тому всі Українці обезпечують свою старість і життя та будучність своїх синів і доньок **тільки** в своїм рідним інституті!
На перемиській Землі переводить обезпечення та уділює всяких інформацій наша „Повітова Аґенція“ при ул. Ґрунвальдській ч. 1. II. поверх (сейчас за мостом), котру веде п. Ярослав Ґуґлевич — **і туди просимо у всіх асек. справах звертатися** письменно або устно в годинах урядових від 11—2. — З поважанням
„КАРПАТІЯ“ товариство вз. обезп. на життя і ренти **у Львові.**

Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко.
З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.